

عنوان مقاله:

تداوم و تحول در ادبیات دعای امامیه: مصباح المتهجد شیخ طوسی

محل انتشار:

دو ماهنامه آینه پژوهش، دوره 33، شماره 194 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

نویسنده:

سید محمدحسین حکیم

خلاصه مقاله:

با تالیف مصباح المتهجد (بین سالهای ۴۴۱/۴۴۴ تا ۴۴۷ق) دوره جدیدی در ادبیات دعایی امامیه آغاز می شود. ویژگیهای کتاب مصباح المتهجد یعنی جامعیت، تبویب نوآورانه و اتقان آن، و نیز اعتبار و اهمیت شخصیت شیخ طوسی (۴۶۰ق) سبب شد از جنبه های مختلف توجه علما و دانشمندان امامیه به این کتاب جلب شود و قبول عام یابد. بدین ترتیب کتاب یا به عبارت دیگر قرائتی معیار از میراث دعایی پراکنده شیعه عرضه شد. مصباح المتهجد مهمترین و معتبرین دعانامه شیعی است و همه کتابهای نوشته شده در ادبیات دعای امامیه پس از آن به صورت مستقیم یا غیرمستقیم وامدار آن هستند. در این مقاله نخست تاثیر تالیف مصباح المتهجد در حوزه ادبیات دعا بررسی شده است. سپس درباره زمینه ها و انگیزه تالیف، نام دقیق کتاب، هویت مهدی الیه، تاریخ تالیف و تحریرهای مصباح المتهجد به تفصیل بحث شده است. آن گاه با بررسی نسخه ها و نگارشهای پیرامونی و ترجمه های کهن، سیر گسترش و تداول این کتاب تا قرن نهم هجری گزارش شده است. شواهدی نیز از تاثیر این کتاب بر مجامیع دعایی سایر مذاهب مانند شافعیان و زیدیه ارائه شده است. همچنین به ضرورت بررسی تاریخ تالیف مصباح المتهجد، بحثی درباره تاریخ تالیف آثار دیگر شیخ طوسی مطرح شده است.

کلمات کلیدی:

شیخ طوسی، مصباح المتهجد، دعا، امامیه، ادبیات دعای امامیه تا قرن نهم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1531228>

